

Сай Р.Є., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н. Б., д.соц.н., професор

ПРОБЛЕМАТИКА ПІРАТСТВА В СЬОГОДЕННІ УКРАЇНИ

Сьогодні, коли комп'ютер та доступ в Інтернет є у кожного українця, виникла така глобальна проблема, як «піратство». Піратство у сфері авторського права – це опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм і програм організацій мовлення.

Піратство для України є не лише додатковою підставою для здогадок про нашу державу у пресі цивілізованого світу, але й одним із гальм для інтеграції до світових глобальних об'єднань.

Піратство зробило практично безкоштовним користування продуктами чужої інтелектуальної власності – програмами, фільмами, книгами, фонограмами, – і у цих умовах стали практично порожніми ринкові ніші, призначені для національного інтелектуального виробництва. Наукові, художні, театральні школи стрімко старіють – молодь не хоче працювати там, де немає гідної винагороди, а її не може бути за розквіту злочинного користування авторським правом: вітчизняні інтелектуальні продукти ніколи не зможуть конкурувати з контрафактними (практично безкоштовними) найкращими світовими зразками [1]. Відтак без придушення піратства будь-які неринкові механізми захисту вітчизняного виробництва не можуть виявитися ефективними. Отже постає питання, як вдосконалити механізм захисту авторського прав від неправомірного його користування?

Саму природу захисту авторського права потрібно розглядати в двох важливих аспектах: нормативно-правовому як сукупність норм, а й як соціально-правове явище. Охорона права інтелектуальної власності вимагає створення соціальної антикриміногенної ситуації в суспільстві, коли б вчинення злочинів викликало адекватне реагування, відновлення правового порядку та порушених прав, попередження злочинів як з боку винних, так і з боку осіб, які б в умовах безкарності вдалися до вчинення злочину [2].

Проте, закликати населення до придбання ліцензійної продукції, яка коштує у 2-3 рази дорожче за неліцензійну, і при цьому за якістю нічим їй не поступається, є нелогічним. Набагато краще працює законодавство, яке було б підкріплене політичною волею уряду, і враховувало б інтереси як

виробників, так і споживачів й авторів. Оскільки в Україні «піратом» бути прибутково це є великою перешкодою для тих підприємців, які працюють у законодавчому полі [3]. Безліч існуючих монополій у сфері розповсюдження інтелектуального продукту, з одного боку, і низька купівельна спроможність кола його потенційних споживачів, з іншого, дають індустрії піратства широкомасштабне поле для маневрів. Відтак усі важелі юридичного впливу на ситуацію, зокрема й запровадження єдиної ліцензійної марки для мультимедійного продукту, зможуть лише на деякий час призупинити потік розкраденого інтелектуального майна на внутрішній і зовнішній ринки. У світовій практиці боротьба з піратством – це стратегічне завдання в першу чергу видавничої індустрії, яке виконується засобами ринкової конкуренції, а не тільки послідовного поліцейного переслідування. Очевидна безпорадність офіційного українського рекордингового ринку та видимість правового захисту не може тривати безмежно [4].

Пропонуємо знизити ціну на «оригінальну» продукцію для початку національного виробництва інтелектуальної власності, це може зацікавити нашого споживача підтримати наших авторів. Проводити соціальну агітацію, щодо відмови від плагіатного варіанту та намагатися показати доцільність здійснення вибору користування оригінального продукту. На створення відповідних передумов для нашої споживацької чесності тільки і залишається сподіватися кожному з нас і головною передумовою подолання «піратства» може стати підвищення життєвого рівні пересічного споживача.

Таким чином, на піратство, як і на будь-яке явище або предмет, можна дивитися з різних сторін. З позиції автора програми піратство безсумнівно приносить шкоду, оскільки творець не отримує жодної копійки з обороту контрафактної продукції. Однак якщо подивитися ширше, можна побачити, що піратство обслуговує неплатоспроможний попит, дозволяючи малозабезпеченій населенню користуватися продуктами, доступ до яких без піратства був би закритий високими цінами. У той же час автор продукту незалежно від того, є пірати, або їх немає, коштів від цих малозабезпечених користувачів в будь-якому разі не отримує.

Тому побічно піратство приносить шкоду автору тільки тоді, коли забезпечені користувачі, що мають можливість придбати ліцензійну продукцію, купують контрафактну. Тільки тоді автор недоотримує законну прибуток. Таким чином, шкодить не піратство саме по собі, а несумлінність, користь деяких людей.

Література

1. Штефан О. Дещо до питання про порушення у сфері авторського права / О. Штефан // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2009. – № 6. – С. 3-13.
2. Ковальський В. Захист права інтелектуальної власності. Проблема

контрафакту / В. Ковальський // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2007. – № 6. – С. 12-18.

3. Про авторське право і суміжні права: Закон України за станом на 05.12.2013 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2013.

4. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет» від 23.10.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56869

УДК 347.651(043.2)

Сай Р.Є., Чигирин О.С., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ

У Цивільному кодексі України під спадкуванням розуміється перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців). Як видно з визначення, спадщина складається не тільки з майна, воно включає в себе права і обов'язки, які на момент відкриття спадщини належали спадкодавцеві і не припинилися після його смерті.

ЦК України передбачає спеціальний порядок оформлення права на спадщину, без дотримання якого стати власником спадкового майна неможливо. Однак, незважаючи на той факт, що оформлення права на спадщину більш детально врегульовано ЦК України, на практиці таке оформлення пов'язано з рядом проблем. Ці проблеми виникають переважно при спадкуванні за законом, оскільки за наявності заповіту спадкування стає більш визначеним і врегульованим з точки зору кола спадкоємців, які чітко зазначені у заповіті. Згідно зі ст. 1217 ЦК України спадкування здійснюється за заповітом або за законом [1, с. 93].

Спадкування за законом відбувається у таких випадках: якщо спадкодавець не склав заповіт, якщо заповіт визнано недійсним, якщо спадкоємці за заповітом не прийняли спадщину або відмовилися від її прийняття, а також якщо заповітом не охоплене усе спадкове майно. Тобто фактично спадкування за законом можна поділити на дві групи: 1) власне спадкування за законом у разі відсутності заповіту; 2) спадкування за законом, яке здійснюється внаслідок неможливості спадкування за заповітом, зокрема у разі, якщо: заповіт визнаний недійсним; спадкоємець за заповітом не прийняв спадщину або відмовився від її прийняття; заповітом охоплене не все спадкове майно.

Спадкоємець не стає власником спадкового майна автоматично, для